

**ДЕРЖАВНОУПРАВЛІНСЬКІ НАПРЯМИ ТА СУЧАСНІ ПІДХОДИ ЩОДО
ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В СФЕРІ ЕКОЛОГІЧНОЇ
ОСВІТИ У ВНЗ УКРАЇНИ**

**ГОСУДАРСТВЕННО УПРАВЛЕНЧЕСКИЕ НАПРАВЛЕНИЯ И СОВРЕМЕННЫЕ
ПОДХОДЫ ПО ВНЕДРЕНИЮ ИННОВАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В СФЕРЕ
ЭКОЛОГИЧЕСКОГО ОБРАЗОВАНИЯ В ВУЗАХ УКРАИНЫ**

**THE STATE ADMINISTRATIVE TRENDS AND MODERN APPROACHES FOR THE
INTRODUCTION OF INNOVATIVE TECHNOLOGIES IN THE SPHERE OF
ECOLOGICAL EDUCATION IN UNIVERSITIES OF UKRAINE**

Кандидат наук з державного управління В.В. Горінова
Національний університет цивільного захисту України, м. Харків, Україна

У статті досліджено та з'ясовано актуальність посилення державноуправлінських напрямів, направлених на підтримку та підвищення рівня екологічної освіти у вищих навчальних закладах України. Проаналізовано та визначено підходи державної політики щодо впровадження інноваційних технологій у сфері екологічної освіти, які вимагають постійного удосконалення і відповідності сучасності.

Ключові слова: державна екологічна політика, екологічна освіта, інноваційні технології, екологічна складова, механізми державного управління, електронне навчання, дистанційні методи

В статье исследовано и выяснено актуальность усиления государственно управленческих потоков, направленных на поддержку и повышение уровня экологического образования в высших учебных заведениях Украины. Проанализированы и определены подходы государственной политики в отношении внедрения инновационных технологий в сфере экологического образования, которые требуют постоянного совершенствования и соответствия современности.

Ключевые слова: государственная экологическая политика, экологическое образование, инновационные технологии, экологическая составляющая, механизмы государственного управления, электронное обучение, дистанционные методы

The article examines and clarifies the urgency of strengthening the state administrative trends of areas aimed at supporting and increasing the level of ecological education in higher educational institutions of Ukraine. Analyzed and defined approaches of the government policy in relation to implementation of innovative technologies in the field of ecological education, which require continuous improvement and compliance of our time.

Key words: state ecological policy, ecological education, innovative technology, ecological component, mechanisms of public administration, e-learning, distance methods

Негативні зміни в природному середовищі істотно прискорились в останні десятиріччя. Сучасність та екологічний стан у світі збереження спонукає до замислення щодо життя на землі, яке залежить від рівня і темпів виховання екологічної культури в молоді і суспільства в цілому. Загальна екологічна ситуація, що склалась в Україні, обумовлена недостатнім вихованням, недостатньою кількістю спеціалістів – екологів, які вирішують цю проблему. Тому екологічна освіта нині є невід'ємною ланкою у формуванні екологічного виховання сучасної людини, її екологічного мислення, екологічної культури та моралі, відповідальності особистості, здатності до аналізу екологічних ситуацій, нового розуміння взаємовідносин між людиною і довкіллям.

Проблемами, становленням, дослідженням та аналізом загальних положень державної екологічної політики, екологічної освіти, культури і виховання, питань формування

екологічної культури особистості займалися В.А. Андронов, Г.В. Анісімова, А.І. Андрейцев, Л.Ш. Білик, А.П. Гетьман, Є.Г. Карташов, Т.В. Князева, О.С. Колбасов, С.С. Куркуленко, Л.Д. Курняк, Л.Б. Лук'янова, Н.Л. Магура, І.О. Моткін, Н.С. Назарова, Н.В. Науменко, Т.С. Нінов, Н.А. Негруц, В.К. Попов, В.А. Працюк, Г.С. Тарасенко, М.С. Швед. У своїх наукових дослідженнях вони вважають, що необхідність виховання екологічної культури в молоді пов'язана саме з реакцією на глобальну екологічну кризу і головним завданням державного управління у сфері екологічної безпеки України.

Отже, доцільність щодо вдосконалення навчального процесу та впровадження інноваційних технологій в сфері екологічної освіти у вищих навчальних закладах України є дуже актуальним питанням сучасності, яке потребує постійної підтримки держави.

В період оновлення системи освіти в Україні та кризового стану майже у всіх секторах політичного, географічного, соціального та економічного просторів великого значення набувають пошуки принципово нових механізмів взаємодії у всіх учасників навчально-виховного процесу. Одним із шляхів реформування управлінської ланки визначено наукове обґрунтування нової системи управління якістю освіти, відпрацювання інноваційних моделей управління, впровадження нових педагогічних технологій у практику роботи сучасного загальноосвітнього навчального закладу, підготовку майбутніх фахівців до впровадження педагогічних технологій [1; 2].

Якість освіти обумовлює рівень розвитку особистості. Досягнення високого рівня якості освіти можливе лише за умови ефективного управління нею, як особливого управління, організованого і спрямованого на досягнення цілком певних, заздалегідь спрогнозованих з можливим ступенем точності результатів освіти, причому цілі (результати) повинні бути спрогнозовані операційно в зоні потенційного розвитку, тобто отримання оптимальних результатів [3; 4].

Аналізуючи сучасні досягнення педагогічної інноватики з'ясовано, що інновація в освіті є не лише кінцевим продуктом застосування новизни у навчально-виховному й управлінському процесах з метою зміни суб'єкта та об'єктів управління й отримання економічного, соціального, науково-технічного, екологічного та іншого ефекту, а й процедурою їхнього постійного оновлення.

Сучасні інноваційні технології – це ті, які значно випереджають розвиток інших сфер наукового знання. Оволодіння ними є швидким доступом до інформації як на регіональному, загальнодержавному, так і в міжнародному масштабах. До сучасних управлінських технологій віднесені деякі засоби інноваційного менеджменту в освіті:

- інжиніринг інновацій (проектно-консультаційні послуги);
- реінжиніринг інновацій (інженерно-консультаційні послуги);
- маркетинг інновацій (вивчення ринку споживачів інновацій, їх запитів, інтересів, розробка системи дій по реалізації інновації);
- бенчмаркінг інновацій (метод вивчення діяльності конкурентів з метою використання позитивного досвіду);
- бренд-стратегія інновацій (управління реалізацією інновацій, просування її на світовому ринку);
- e-learning (електронні методи і форми навчання) [5; 6].

Понад 3-х років поспіль на території України склалася складна військово-політична ситуація, яка вплинула як на соціальну, економічну та екологічну загальнодержавну складову, так і на процес отримання освіти молодому поколінню, а саме переміщених осіб з тимчасово окупованої території. Більшість українських сімей не мають можливості отримувати житло, переїзд до іншого міста всієї родини, де отримували б освіту їх діти. Навіть вищим навчальним закладам, які перемістилися до міст, які географічно розташовані ближче до центральної частини країни, складно було перевести всіх студентів, особливо на денній формі навчання. В державному бюджеті країни нажаль бракує коштів на вирішення цих проблем.

Але існують альтернативні засоби отримання вищої освіти в таких випадках, які б набагато більше зменшили витрати як державні, так і кожної української родини. Одним з таких має бути дистанційне навчання у формі e-learning. Майже всі вищі навчальні заклади нашої країни оснащені комп'ютерними кабінетами з підключенням інтернет-мережами і у кожній родині є в наявності хоча б один персональний комп'ютер. Кожна сучасна людина користується електронною поштою, електронною бібліотекою та великою кількістю програм, пов'язаних з освітнім процесом.

Отже, e-learning має кілька позитивних особливостей:

- свободу доступу до інформації;
- навчатися з будь-якої точки світу;
- можна комбінувати з іншими видами діяльності;
- поєднувати навчання з основною роботою;
- значне зменшення вартості навчання;
- не потрібно витратитися на роздруковану методичну літературу;
- отримувати найсвіжіші та актуальні знання [5; 6].

Як правило, e-learning передбачає сучасне навчання у відповідності з новими стандартами і сучасними технологіями. Електронні матеріали та курси постійно оновлюються. Студенти можуть самі скласти собі програму навчання, визначивши послідовність і тривалість вивчення матеріалів, підлаштовуючи освітній процес під свій графік. Незалежність якості освіти від викладання у тому чи іншому навчальному закладі. Студентові даються матеріали, і від нього залежить, наскільки добре він засвоїть нові знання. Зручні критерії оцінювання знань. В електронному навчанні можна визначати чіткі критерії оцінки знань, отриманих студентом. У 2016 році за підтримки Міністерства освіти і науки України та Інститута модернізації змісту освіти було стартовано експериментальний проект на основі змішаного навчання іноземних мов з використанням онлайн платформи «Lingva Skills» для фахівців з мовної підготовки ВНЗ. За підтримки держави та Міністерства таку програму доцільно було б впровадити до вивчення і інших дисциплін, а особливо щодо отримання знань у сфері екологічної безпеки, що у свою чергу призведе до підвищення рівня екологічного виховання всього населення України. Електронна освіта, без сумніву, стане у найближчому майбутньому однією з найбільш пріоритетних і сучасних.

Висновки:

Державна національна програма "Освіта. Україна XXI століття", Концепція національного виховання, проект Концепції екологічної освіти України і Державні стандарти освіти в Україні – це далеко не повний перелік документів, в яких екологічна освіта висвітлена як складовий компонент українського громадянина.

Розв'язання екологічних проблем відноситься не тільки до сфери морального вдосконалення людини, а й до області державного регулювання господарсько-економічної діяльності. Державне регулювання екологічного виховання має бути спрямоване на виховання в людині соціально-значущої особистості, на людину яка своїми вчинками прагне змінити навколишній світ.

Таким чином, в умовах розвитку національної системи освіти України та екологічної кризи важливого значення набуває інноваційна діяльність, яка характеризується системним експериментуванням, апробацією та застосуванням інновацій в освітньому просторі. До перспективних інноваційних технологій в процесі навчання у вищих України актуально віднести методи дистанційного навчання за допомогою новітніх технологій та інтернет-мережи, що значно полегшить отримання знань у вищих навчальних закладах у процесі підготовки фахівців-екологів.

Екологічна освіта вимагає удосконалення, спрощення процесу отримання знань та постійного вдосконалення інноваційних технологій у систему освіти і законодавство в Україні. Державне регулювання у сфері екологічного виховання має постійно впроваджувати

головні принципи такі, як: неперервності, екологічної спрямованості і міждисциплінарності [6; 7]. Зміст екологічної освіти має відстежуватись і розкриватись майже у всіх дисциплінах, від гуманітарних до спеціальних. Отримуючи настільки багатогранну освіту студент матиме можливість реалізовувати ці знання для подальшого розвитку особистості, самореалізації і проявляти активну екологічну життєву позицію.

Посилання

1. [Про охорону навколишнього природного середовища \[Електронний ресурс\]: Закон України від 25.06.1991 № № 1264-ХІІ – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1264-1>](http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1264-1)
2. Про вищу освіту Закон України від 01.07.2014р. № 1556 –VII. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/1556-18>.
3. Андрейцев В.І. Екологічне право і законодавство суверенної України: проблеми реалізації державної екологічної політики [текст]: моногр. / В.І. Андрейцев. – Дніпропетровськ: Національний гірничий університет. – 2011. – 373 с.
4. Андронов В.А. Екологія: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Університет цивільного захисту України. – Х. : УЦЗУ, 2008. – 382с.
5. Андронов В.А., Крайнюк О.В. Екологічна безпека: практикум / Національний Університет цивільного захисту України. – Х. : НУЦЗУ, 2009. – 100 с.
6. Заверуха Н. Серебряков В.В., Скиба Ю.А. Основи екології. - К.: Каравела, 2006. – 300 с.
7. Курняк Л.Д. Екологічна культура: поняття і реальність. // Вища освіта України. - 2006. - №3. - С. 337.